

PULA

Náczyhegyi Tükör-Spiegel

XXIV. évfolyam

1. szám

Pula, 2013. július 27., szombat

Pula, Náczyhegy 2013

„Minden jó rendtartásnak feje és fundamentuma az isteni félelem és tisztesség”

(A szőlőhegy 1817-ben írott törvénykönyvéből)

Helytörténeti folyóirat

Megjelenik minden évben július utolsó szombatján

Kiadja a Pulai Náczyhegy Kertbarát és Tájékoztató Egyesület (PUNKTE)

Főszerkesztő: Nagypál Gábor

Szerkesztő: Nagypál Szabolcs

Nyomtatás: Nagypál Csanád

Fölvívás méltó megünneplésre

Immáron huszonhatodik alkalommal találkozunk a Szent Ignác-szobornál, hogy a nyár közepén együtt ünnepeljünk.

Az első, még szerényebb rendezvényünk után nagyon fogadkoztunk, hogy jövőre majd újra találkozunk.

Ekképpen indult, és mostanra már elmondhatjuk azt, hogy az összejövételünkben hagyomány lett.

Néhányan a kezdeti időkből sajnos már nincsenek közöttünk. Nagyon hiányzik REMÉNYI Antal, Tóni bácsi, aki az egyik kezdeményező volt és a szellemiségével ösztönző erőt jelentett mindannyiunknak.

Hiányoznak a faluból és a hegyről sokan, akik annak idején tevőlegesen is részt vettek a szervezésben.

Istennek hála, a hegy betelepülése nem állt meg, és az új hegyi polgárok közül is egyre többen ismerték föl, hogy egy közösségnek bizony nagy szüksége van különböző hagyományos ünnepekre.

A kezdetektől meghatározó alapgondolat volt, hogy a rendezvény a falu és a Náczihegy közös ünnepe legyen, hiszen a kettő szervesen összetartozik.

Ezért olyan örömteli a szépszámú részvétel mindkét oldalról, kiegészülve a rokonokkal és a barátokkal.

A Pulai Náczihegy Kertbarát és Tájégonozó Egyesületünk (PUNKTE) a megalakulása után pedig a motorja és a lelke lett a szervezés folyamatának.

A legelső ünnepünk után két évvel, 1990-ben jelent meg a *Náczihegyi Tükör-Spiegel* első száma.

Az egyes példányait az időben visszalaposva, a lenyomatát kapjuk az elmúlt majd negyedszázad falubéli történéseinek, kiegészítve színvonalas helytörténeti és visszaemlékező írásokkal.

KERTÉSZ Lajos polgármester úr jóvoltából az összes lapszám mára már fölkerült a világhálóra.

Ezáltal pedig már a határon túlról, sőt távolabbi külföldről is kapunk elismerő és kedves visszajelzéseket.

Jövőre, vagyis 2014-ben ünnepelhetjük a helytörténeti folyóiratunk huszonötödik születésnapját.

Ezért fordulunk most Pula minden lakosához, valamint a Náczihegy összes birtokosához, hogy vegyenek részt az ünnepi számunk létrehozásában.

Arra kérjük az idősebbeket, hogy írják meg nekünk egy-egy régi emléküket, amelyek Pulához, a Náczihegyhez, a környékünkhöz kötődnek.

Ezenkívül, arra kérjük a fiatalokat is, hogy készítsenek riportokat, beszélgetéseket a szülőkkel, a nagyszülőkkel, illetve a dédszülőkkel.

Kérdezzék őket, és mondassák el velük a múlt vidám, vagy éppenséggel szomorú történeteit.

Természetesen a jelen is lényeges: írják meg tehát a napi élményeiket az építkezésekkel, vagy a kertek és a birtokok művelésével kapcsolatos tevékenységük során.

Az ünnepi számot a reményeink szerint bővebb és – különösen a képekre vonatkozóan – színvonalasabb kivitelben kívánjuk majd elkészíteni.

A gyerekeknek a szándékaink szerint egy rajzpályázatot fogunk hirdetni, hogy őket is bevonjuk az alkotásba.

Igen szeretnénk azt, amennyiben a felnőtt ifjúság, a fiatal felnőttek is tevékenyen részt venne a szerkesztésben is.

Hiszen ha azt akarjuk, hogy a helytörténeti folyóiratunk még további esztendőket érjen meg, akkor ők lesznek azok, akik átveszik a stafétabotot.

Gondoljunk arra, hogy e negyedszázados kiadványunkkal a jövőnek, az eljövendő koroknak is üzenünk.

Általa megmutatjuk azt, hogy miként éltek, hogyan gondolkodtak, illetve milyen gondjaik voltak a huszadik század végi, és a huszonegyedik század eleji pulai és náczihegyi embereknek.

Minden gondolatot, ötletet és hozzájárulást szívesen fogadva, előre is köszönjük a tevőleges részvételt.

A Náczihegyi Tükör-Spiegel főszerkesztőjeként jó egészséget és vidám ünnepet kívánok a falu és a hegy minden polgárának és az összes barátjának.

NAGYPÁL Gábor
főszerkesztő

KRÚDY Gyula

A szőlő

(részlet)

Királyi gyümölcs, és a szegények gyümölcse, mert ízében benne van minden jó íz, amelyet az életben szerettünk.

Van benne ilyenkor üde ifjúság savanykája, később érett öregség édes bölcsessége.

Eszedbe hoznak ízei minden ízt, amely kedves és emlékezetes volt életedben, az első csók friss zamatosságától kezdve az öregségig csipegeted a szőlőszemeket a fűtről.

Az egyik szemben gyermekkorod ízeit érzed, a másikban esküvőd napja van elrejtve, a harmadikban a roppanó magocska vénségedről beszél.

Ősszel jön ő a városba a hegyek közül, amely időben legkedvesebb az élet. Túl a tavasz szökkenésein, lehülve a nyári hévtől.

Lejön a szőlő a hegyekből, és frissít, üdít, gyönyörű ígéretek tesz. Mutat hosszú, piros öszt, miközben folyton érik, mint az ember.

Fölszedi magába az élet napsugaraiból az erőt, a szélből a szilajságot, a halkán hulldogáló esőből a bölcsességet.

Mire megérik: a Nap messze húzódik a hegyektől, hűvösödik éjszaka, borong a felhő a domb fölött: akkor van szüksége a szőlőfűrtnek elrejtett ifjonti erejére, délceg öregségére, a napsugár tűzére.

Hordóban jön le a hegyről, hogy esztendőn át vigasztalója, erősítője, mámorítója legyen az embereknek.

Elnézegetem a kis zöld kebleket a fűtrőn. Hol szedték illatukat, amely illat egyedülvaló, nem hasonlít semmi más gyümölcs vagy virág illatához.

Kislányoknak van ilyen illatuk, amikor Kisasszony napján a máriapócsi búcsúra mennek. Szedőlányoknak van ilyen illatuk, amikor nap-hosszat tépték a fűrtöket.

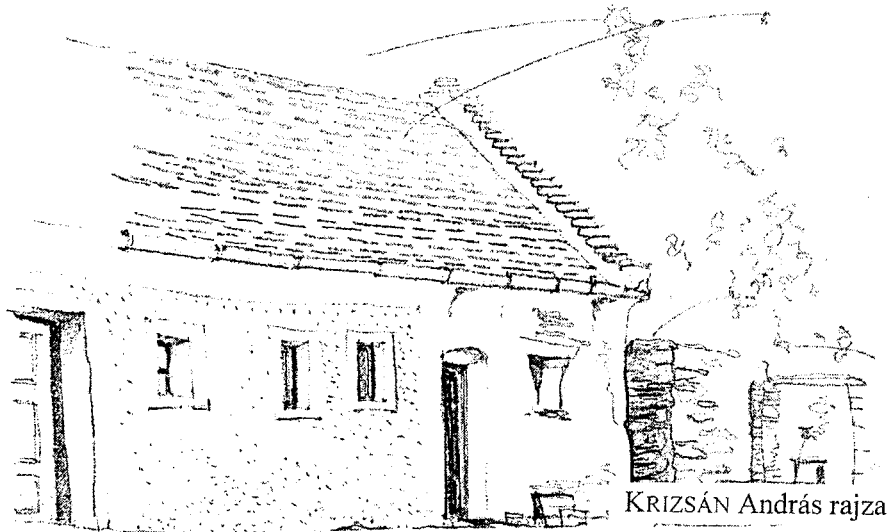
Ifjú asszonyoknak volt ilyen illatuk, amikor Magyarországon az öreg szőlőbirtokosok olyan bort ittak, amelyet a környék legszebb asszonya taposott.

Halkabban virrad, korábban esteledik, de a nappal népes az édes szőlőfűrttől. A szelek, amelyek tán lányomaikat az érő szőlőbogyó hamvában hagyják, most is úgy járnak a hegyek fölött, mint régen.

A szőlőskertek fölött hulldogáló eső (amelyet olyan végtelen nyugalommal hallgatnak a kertek) tüzes nedvvé válik.

A tüzes napsugár átfutamodik a szőlőkön, és megöleli a hegyet. Most még egyforma a szőlőfűrt mindenütt e darab földön, ahol a szőlő terem.

De majd ha borrá érik a szőlő, majd ha a pincébe zárva megismerkedik a fogság gyötrelmeivel és forrongó szenvedélyeivel, majd ha fölolvadnak benne a könnyek és a sóhajtások, amelyek a kapálgatásnál körülvették, akkor tudjuk majd meg, hogy mi a különbség bor és bor között.

Nácihegyi ünnepi beszéd

(2012. július 28.)

Tisztelt Hölgyeim s Uraim, kedves ünneplő pulaiak s nácihegyiek! Már a 25. Nácihegyi napokat üljük meg e mindannyiunk által szeretett helyen. 1990-ben a megboldogult HORVÁTH Balázs belügyminiszter, a térség hosszú ideig megválasztott országgyűlési képviselője állt e helyen, de a szervezők széles ismeretsége folytán számos híres politikus s közéleti személyiség is mondott itt ünnepi beszédet. Mert a Nácihegynek lassacskán komoly híre lett, az Ignác-napi ünnepség pedig a helybeliek szívvel-lélekkel hozzáállása által hiteles faluünnepé fejlődött.

De mindannyiunkban fölmerülhet a kérdés: hogyhogy Pulán alakult ki egy ilyen szép hagyomány? Hogyhogy egy ilyen szélső fekvésű szőlőhegyen? Hogyhogy ennyi hiteles és jó ember gyűlik össze egy ilyen kicsi szőlőhegy ünnepére? Mi lehet a titka ennek? Engem e gondolatok foglalkoztatnak, amióta kedves erdőmérnök munkatársnőm, a szintén nácihegyi lakos BÚS Mária fölkerít, hogy mondjak itt el Önöknek néhány gondolatot. Szóval mi a titka Pulának, és mi a titka a Nácihegynek? Mielőtt erre válaszolok, engedjék meg nekem, hogy elmondjam néhány személyes és régi pulai emlékemet. Ki kell jelentenem: szerencsés ember vagyok, mert kellő távlatból szemlélhetem a falu eseményeit, hiszen éppen jövőre lesz negyven éve, hogy a sors Pulára vetett, az erdőtervezői munkám kapcsán.

1973 őszén a főnököm nekem osztotta ki Pula állami erdejének, a Kab-hegy aljában fekvő erdőnek a térképezését és erdőtervezését. Mint frissen végzett erdőmérnök, akkor a nyáron kerültem Veszprémbe, és mivel alig voltunk még pár hónapos házasok, és feleségem még Sopronban a múzeumban dolgozott, ezért átjövetele Veszprémbe az ősz végére volt várható. Így aztán én e két hónapra beköltöztem a pulai volt grófi kastély üresen álló emeletére, annak is mondhatni az ős-szes termébe. Alattam KISS László, az akkori termelőszövetkezeti erdész lakott a családjával. Csak később derült ki, hogy miért volt lakatlan az emelet: a régi gerendafödém a járásunk alatt csöndesen ringott, egy komolyabb család súlyát és mozgalmas életét már nem bírta volna ki. De engem szerencsére elhordozott.

Így lettem pulai lakos, igaz, csak röpke két hónapra, egy vasággal, két székkal, egy mérnöki asztallal és pár fontos térképpel és műszerrel, valamint egy alumínium ceglédi kannával

és egy behorpadt, de használható lavórral. Így ismerkedtem meg lassan a faluval, és elsősorban a falu tanítójával, REMÉNYI Antallal, azután MATTING Vince bácsival, a kováccsal a kastély alatti út elágazásában. A bizalmába fogadott TÁL József is, az állami erdők erdésze, valamint STEIERLEIN József erdész is. És még sok más rendez pulai ember. Így tűztünk ki hetekig tartó munkával a csak térképen létező, de a valóságban meg nem lévő nyiladékokat a volt közbirtokossági erdőben a Nagy-Sás-tó alatt és fölött, egészen az öcsi és a nagyvázsonyi határig, és a munkám során így ismerhettem meg ezen érdekes bakonylaji falut.

Az erdőt járva igen meglepett pl. a falu felső határának változatos kőzettani képe. Rögtön foglalkoztatni kezdett a kérdés, hogy a bazaltborítású erdők hirtelen miért váltanak át a falu fölött mészköves szerkezetűvé, ráadásul miért vannak a mészköves furatok, mi által keletkezett e sok különböző átmérőjű lyuk a kőben? De miért jön elő ismét a bazalt az alsó erdőben, hol a Séd-patak fölött viszont ismét mészköves sziklák is magasodnak? Aztán a tavak a Pulai-laptól délre hogy keletkezettek? Szerencsére itt volt a faluban az élő lexikon: REMÉNYI Antal, és vélem volt DARNAY-DORNYAY Béla bakonyi úti kalauza is.

REMÉNYI Antal fáradhatatlan volt: megörvendeztetett egy régi pulai térkép másolatával is, amelyet SÜLE Sándor tanítókollégája ásott elő a gyűjteményéből. Azután följajlotta, hogy egyik nap, munkaidő után megmutatja az Ilona-romokat a Vázsonyi-Séd mellett. Egy napfényes szeptemberi késődélutánon REMÉNYI Antal maga mellé vette STEIERLEIN erdész felső tagozatos fiát, a régészettel és helytörténettel is beoltott serdülő ifjút, és legyalogoltunk a Tálodi kolostorhoz, majd pedig az Ilona-romokat is fölkerestük. Akkor tudtam meg, hogy a patakban még rákok is élnek: nosza, ezt ki kell próbálni, életemben itt Pulán rákásztam először, és hozzá teszem, utoljára is, mert a hazai őshonos rákok hamarosan védetté váltak. Kis vaskályhámon főztem pirosra a rákollókat, főnt a kastély emeletén.

Akkoriban, 1973 őszén a falu főutcáján még szinte hiánytalanul megvoltak a szép régi, évszámos és magyarcímeres, oromdísszel ékes házak. Miután ezeket is végigfényképeztem, behatoltam a Nácihegy régi pincéi közé is. Akkor még nem fedezték föl a hegyet a későbbi tulajdo-

nosok. akkor még sok volt itt a rompince, amelyekbe benézve – merthogy a régi, súlyos tölgyfa ajtóik is hiányoztak már az épületekről, vagy nyitva voltak –, régi szemeskályhák és faprések elomlott maradványait fedezhettem föl. A pincék oromdiszeit itt is lefényképeztem, a régi záratok és a napsugaras ajtók még látható maradványait is megörökítettem a fényképezőgéppemmel. E sorozatból adtam át aztán a nyolevanes években SOMOGYI Győző salgföldi művésznek sok fölvételt, és így került a füzetéből, az alapító szerkesztő jóvoltából 1990-ben a ma már huszonharmadik évfolyamát ünneplő és a maga nemében páriát ritkító és változatlanul remek és érdekes, hatalmas dokumentumértékkel rendelkező *Náczihegyi Tükör-Spiegel* címlapjára az évszamos kazettadisz. Ennek külön és szívből is nagyon örülök!

Rövid idő alatt megigézett s magával ragadott e falu. Este a nyitott ablakomon át nemcsak a Séd-patak alatti fiatal erdei fenyves ősz eleji, párákkal teli, friss illata áradt be hozzám, hanem a szarvasbögés szeptemberi koncertje is. Miután az erdész fogatosával s mindenesével, Gyula bácsival sikerült a nyiladékok nyomvonalát kitűznöm, a fecskék is gyülekeztek a villanydrótokon. A röpke 2 hó alatt két ügyes s mozgékony pulai asszonnal a vágásérett állományokban az erdőbecsléseket is elvégeztem. A Náczihegy fölötti Kő-hegy idős cserese is akkor lett vágásra kijelölve, benne a rengeteg, talajon heverő lyukas mészkövel. Az erdőnek egy csíkja azután később meg lett hagyva a szőlőhegy felől, náczihegyi óvó-védő helyi emberek jóvoltából.

Nov. elején már sajnáltam, hogy elszakadok Pulától, mivel munkám befejeződött. De nem fejeződött be kapcsolatam a faluval. A néhai REMÉNYI Antal, aztán TÁL Józsefen, KISS Lászlón, és nem utolsó sorban a PÉTI házaspáron keresztül a hosszú éveken át a mai napig én is valamiféle bizalmas függésben maradtam a faluval.

A 70-es, 80-as években ezerszer is átutazva Pulán, eszembe jutottak a falu emlékei, érdeklődéssel figyeltem a Náczihegy újjáéledését, azután nagy örömmel hallottam az 1990-ben elindult önszervező munkáról, majd a folytatásról: az évente megjelenő *Náczihegyi Tükör-Spiegel*ről, az Ignác-napi ünnepség meggyökeresedéséről és fiatal fává cseperedéséről. A személyes emlékeim fölidézése előtt azt kérdeztem: mi az oka, hogy Pulán ennyi minden történt, hogy itt újjáéledt egy szőlőhegy, hogy itt hagyományt tudtak teremteni helybeliek és idekerült beszármazottak?

Az ezernyi érdekességet tartalmazó, sokszor letehetetlen *Náczihegyi Tükör-Spiegel*ben

olvasom, hogy a sváb falu újratelepülése után hamarost, mikor még templomot sem épített a földesúr, egy jobbágy, egy bizonyos Georg KRÁMER, a saját adományából kápolnát építtetett Szent Flórián tiszteletére, amely ma is áll. Ez volt az első közadakozás itt Pulán, amelynek a sorozata folyamatosan egészen a jelen század elejéig ível itt a faluban, egészen a FISCHER József-féle náczihegyi keresztállításig. Mert itt mindig tudtak tenni az egyes polgárok, a *pürgerek*, a falujukért, egyes személyekhez köthető elhatározások folytán, vagy az okos és előrelátó vezetőik ösztönzésére.

Tessék csak átlapozni a *Náczihegyi Tükör-Spiegel* évfolyamait: főlemelő eseményekről olvashatunk, a köz érdekében végzett alapos, kitartó, sikeres munkákról. Templom-, kápolnafelújításról, út és ravatalozó építéséről, csatornázásról, a vízvezeték bővítéséről a hegyben, a régi híd védetté nyilvánításáról, új játszótér megalkotásáról, falumúzeum összehozásáról, egyesületek s alapítványok létrehozásáról, egy helyi lap kiadásáról s fönntartásáról, s még sorolhatnám sokáig. S közben a falu házai is épültek, szépültek!

És azt se feledjük, hogy Pula két őslakója, két sokat próbált és fogságot szenvedett idős férfiú, a mindennapi nehéz erdei munkájuk mellett tollat fogott, hogy az élete eseményeit, a köz számára is érdekes tapasztalatait megörökítse. És ezek nyomdafestéket is láttak, e munkák meg is jelentek! Hány és hány ilyen érdekes iromány süllyedt el már a magyar történelem folyamán, de itt Pulán megjelentek ezek könyv alakjában. E két könyv megjelenése csak két apró esemény a falu közösségét érintő, közös erővel létrehozott eredményeinek a sorában. A falu fejlődését jelentő események azért valósulhattak meg az évtizedek során, mert olyan vezetők álltak a dolgok élére, mint REMÉNYI Antal és még sokan mások (a neveket hosszan lehetne sorolni), akik nem sajnálták az időt és az energiát, hogy előrébb vigyék valamilyen formában Pula ügyét.

Isten éltesse az őslakosokat, azok szülőföldszeretét, ragaszkodását falujukhoz! Isten éltesse a Gondviselés által iderendelt jóakarátú embereket, Isten élteszen minden pincetulajdonost a Náczihegyen; Isten élteszen minden embert, kik sokat tettek s tenni is fognak Puláért! A régi, első világháború előtti magyar ezüst ötkorona peremébe ezt vették: *Viribus Unitis*. Egyesült erővel Pula létezik, a jövőben bizva megmarad és az ősök munkáját folytatva jókedvben fogja élni a mindennapjait. Kívánom, hogy úgy legyen!

SONNEVEND Imre

Búcsú KISS Lászlótól (1931–2013)

Az egyik napon egy mentőhelikopter szállt le az Eger-séd, valamint a pulai házak közötti zöldséges kertbe.

Nehezen ért földet, mert negyven centiméter hó takarta a talajt. A szomszédok is, VERS György, TREJER Zsolt és SZIKRA Jenő mind szaladtak.

El kellett ugyanis lapátolniuk a havat az útból, mert a beteg házigazdát ki kellett hozni a géphez.

A családja – az élete párja és az ikerlányai, valamint az utolsó napokban őt ápoló „mosztohalánya” – egyáltalán nem alaptalanul aggódott érte.

A nyolcvankét esztendő KISS László halálos betegen vett végső búcsút Pulától. Márpedig ez minden esetben egy nagy és rendkívül nehéz döntés.

Amennyiben elviszik, akkor ott hal meg; amennyiben pedig nem, akkor itthon, békében, a szerettei között.

A piarista gimnáziumban elhatározta, hogy az érettségi után a szemináriumba vonul: pap szeretett volna lenni. A lelkiiségében megőrizte e hozzáállást.

Negyvenhat esztendőt töltött a Pula környéki erdők fái között, ahol az erdőrendezéssel, a telepítéssel, valamint a vágás irányításával volt elfoglalva. Innét is ment nyugdíjba, huszonhárom esztendeje.

Mindenki tisztelte és kedvelte őt, hiszen egy hívő lélek és közéleti ember volt, aki a különböző ünnepeken és a rendezvényeken mindig elegánsan jelent meg az egészséges élete végéig.

Ugyanakkor rendkívül nyugodt, roppant kiegyensúlyozott és igen-igen higgadt férfiúként igyekezett elmondani a mindig mértékadó véleményét.

Amikor csak tehetette, elképzelésekkel és javaslatokkal gyarapította a közösség tapasztalát.

Másfél évig volt beteg. Nem dohányzott, nem ivott, mégis a sok kényszerűséget okozó nyelvszűrés vitte el.

A betegség kezdete után csak turmixolt ételeket ehetett, utóbb a műtétet követően csak szondán keresztül kaphatta a gyógyszert, az ételt és az italt.

A hospice-szolgálat helyett áldott párja – Teri néni –, és lánya, Erika gondozta. Laci bácsi értékelte is ezt:

– Engem még az angyalok se ápolhatnak ilyen szépen – mondta többször is az utolsó hetekben.

Csak az volt a kérdése:

– Ugye nem visztek kórházba vagy elfekvőbe, öregek otthonába?

Az utolsó este megérezte:

– Én mától semmit nem veszek magamhoz.

KISS László távoztával eggyel kevesebb lett a falut összetartó erőknél a higgadt és az indulatokat mérséklő tábora.

Vidám kedvességével sok barátot szerzett a faluban és a Náczihegyen is. Éppen ezért, sokunknak nagyon hiányzik. Nagy szeretettel őrizzük az emlékét. Áldás poraira!

NÉMETH Gáborra emlékezünk

A nyolcvanas évek első felében még sokszor csodálkozva megálltunk a Pula környéki erdők egyik meredek völgyének, a Farkasvölgynek az alján vezető gyalogút melletti, kiszáradóban lévő fánál.

A fejmagasság fölött méteres keresztet vésett valaki a kéregbe, és alatta a külső fagyűrűkbe is.

Egy erőszakosan keresztény- és vallásellenes korszak idején, először a kereszténység e váratlan hitvallásának, jelének valóságát látva a *Quo vadis* kora jutott eszünkbe.

Csak jóval később, HARMATH István szomszédunk jóvoltából tudtuk meg, hogy e fa tövében találták meg 1945. március 27-én, a község elfoglalásának éjszakája után, a géppisztoly-sorozattal átlőtt testű NÉMETH Gábor nagyvázsonyi plébánost.

Szegény az aranymiséjére készült éppen azon évben, hiszen 1895-ben szentelték pappá, és az első plébániája Nagyvázsony volt.

Egy áthelyezés miatti hat év kihagyással az egész életét a Kinizsi-vár tőszomszédságában élte le.

Már kispap korában is jó szervező volt, hiszen tudós papok előadásait jelentette meg, majd a nagyvázsonyi Zichy-kastély padlásán talált nagymennyiségű iratanyag készítette arra,

hogy a település történetét megírja, *Nagyvázsony és a híres Kinizsi-vár története* (1901) című kötetében.

Így csatlakozott az irodalmár papok azon történelmi vonulatához Nagyvázsonyban, amelyik ÉDES Gergelytől (1763–1847) immár a nemrég elhunyt nagyvázsonyi plébánosig és költőig, PAUER Antalig tart. NÉMETH Gábort pedig történetíróként tartjuk számon.

Az országon átvonuló katonai front hírei előre jelezték, hogy a szovjet hadsereg ideológiája egyház- és papellenes.

Kínzások, megalázások, börtön, elhurcolás és végül kivégzések sora tanúsította már akkor is ezt.

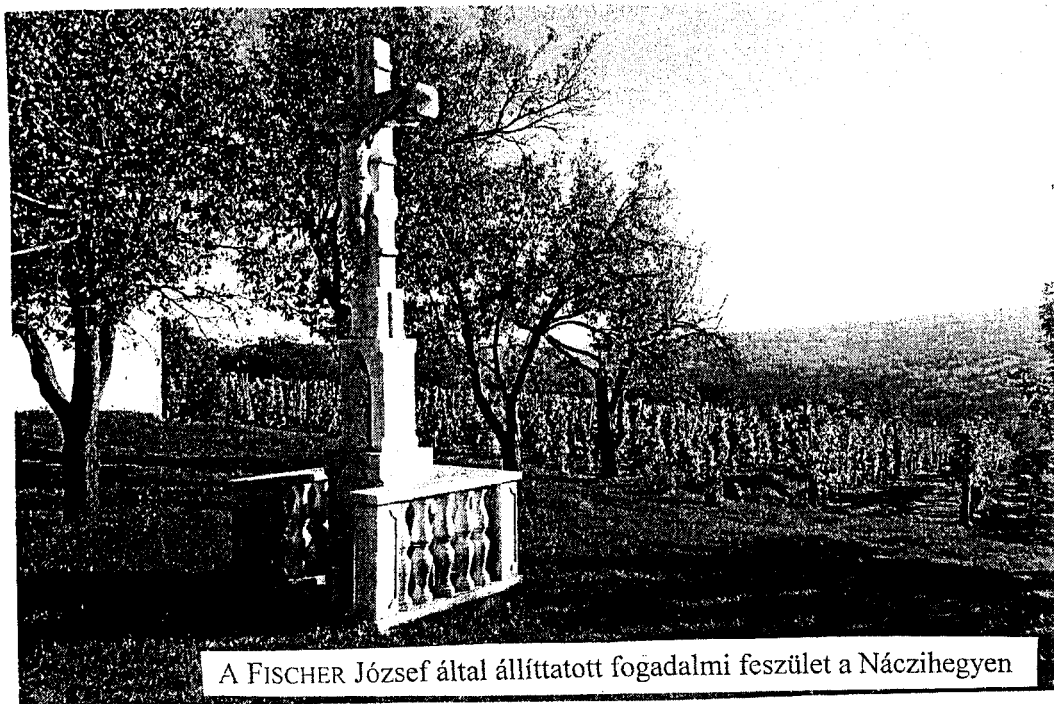
Mindez elől kísérelt meg a közeli erdőbe menekülni a nyugállományú plébános, NÉMETH Gábor.

Ott érte el a végzete, ráadásul ugyanaznap és ugyanúgy, mint a győri püspökség épületében APOR Vilmos püspököt.

És ezenkívül számos magyar templomjáró magyart is: papokat és civileket, nőket és férfiakat.

„Ne tégy a sírjára apró követ: emlékezz a múltra, mert visszajöhet.”

NÁDOR István

A FISCHER József által állíttatott fogadalmi feszület a Náczihegyen

Mennyi az a mennyi? Beszélgetés STEIERLEIN Józseffel a borról

A Náczihegyi pincetulajdonos férjeknek az asszonyai sem igen tudták egészen pontosan (amennyiben a párjuk titkolta), hogy mennyi bor fogy a pinceszereken és a baráti találkozókra, és meddig is kell a hébert a hordóba dugni, hogy elérje ott a bornak a szintjét.

Mert az nagy titoknak számított (nemcsak a finác előtt), hogy mennyi termett (az asszony előtt is).

Úgyszintén az is, hogy pontosan mennyi fogyott (esténként odakünn a pincében), és mennyi maradt Húsvétra vagy – ne adj Isten –: Pünkösdre.

Mára follebbentjük a fátylat a titokról: STEIERLEIN József erdész, borász és pincetulajdonos ugyanis elmondta nekünk.

A Náczihegyen lévő szőlő és gyümölcsöskertek döntő többségében ezer négyzetméter szőlőt telepítettek a filoxérajárvány után néhány évtizeddel.

A tönkrement szőlőknek a helyébe elég sokan a noha fajtát rakták, mert annak állítólag nem árt a betegség, nem kell permetezni és bőven terem.

Amikor viszont rájöttek arra, hogy mindez meg bizonyos idegi akár károsodást is okozhat az utódoknál, akkor határozottan kiirtották a szőlőket.

Nagyrészt az otelló, a zalagyöngye, egy kevés kadar, valamint némi csemegeszőlő került végül a helyükbe.

Mostanában már alig-alig van új telepítés és pótlás, de a szőlők területének a nagysága általában az maradt, mint régen: egy telken ezer négyzetméter szőlő.

Ez – jó időjárás esetén – (vagyis ha nem fagyott el) – általában tíz hektó körüli tiszta bort adott.

Amennyiben ezt elosztjuk háromszázhatvanöttel, akkor két és fél liter jut egy napra. Könnyű megjegyezni: egy négyzetméteren egy liter bor.

Ezért legalább kétszer kellett kapálni, háromszor permetezni, kacsolni, nyitni, betakarni és rendszeresen gondozni a szőlőt.

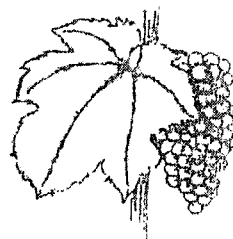
Erre ma már igen kevés gazdának van ereje vagy ideje. Meg amennyit ma isznak a férfiak...

De azért áll a pincesor a Náczihegyen, és máig a vig napjainknak a nagyobb részét itt töltjük el az ünnepeken.

Volt immáron itten lakodalom, volt keresztelő, és még nemzeti ünnep is volt a Náczihegyen.

Ignác-napkor pedig egy-egy palack borral locsolja meg az egyik őstermelő a névadó Szent Ignác saruját a hegy bejáratánál.

N. I.

VARGA Ferenc A szőlősgazda éneke

Kimegyek a szőlőhegyre,
Madárdalos kiskertembe,
Nem kell nékem zajos város,
Hús pihenést itt találok.

Kapálgatok, kötözgetek,
Tűző napon megpihenek,
Leballagok a pincébe,
Friss bort szívok a héberbe.

Szomszéd köszönt, télben-nyárban.
– Lesz-e eső? Vagy aszály van?
– Nem tudhatom, jó pajtásom,
Igyunk egyet, azt ajánlom.

Csillagfényes nyári este,
Régmúltakra emlékezve,
Sok szép nóta körbe járja,
Könnycsepp szökik az orcánkra.

Én Istenem, arra kérlek,
Ajándékozz még pár évet,
Ifjú szívet öreg testbe,
Éltető bort serlegembe.

Aki akadékoskodott, annak szakmát kellett váltania: Múltidéző LEITOLD Istvánnal

Mára LEITOLD István lett a falu emlékezte. Gyakran látni nappal is az utcán, hol a boltba, hol a szomszédokhoz jár át és mesél a falusi élet közelmúltjáról.

Pedig a középkorostálynak is úgy tűnik, mintha a régmúltról – legalább is a török időkről, a török adószedők és falufosztogatók koráról szólnának a történetek. Alig fél évszázada estek meg e dolgok Pulán (is).

Kettesével-hármasával házról házra jártak a kommunista agitátorok. A járási tanácstól, a járási pártbizottságtól és a helyi tanácstól is kijelöltek vezetőket a termelőszövetkezeti csoport szervezésére.

Senki nem akart belépni, hiszen ez azt jelentette, hogy azonnal elvitték a kocsiját, a lovát, a tehenét és természetesen a közösbe kellett adni a földet. Maradt a ház mögötti kert, meg – akinek volt – néhány parcella a káposztáskertben.

Hozzánk BALLA jegyző jött a társával, és gyözködték az apósomat, majd amikor látták, hogy nem áll kötélnek, engem molesztáltak, hogy lépjek be, írjam alá és már itt sincsenek. Csak nem ment a dolog.

Másnapon, sőt harmadnapon is visszajöttek még. Később a jegyző kihívott engem a konyhánkba, és azt mondta: „Ha apósod belép, akkor néked nem kell. Mehetsz, ahová akarsz, munkát találni.”

Rafinált emberek voltak ugyanis: tudták, hogy az apósom nevéen van a föld. De ha én aláírtam volna, elfogadták volna azt is.

Ez volt az ár. Aki nem lépett be a termelőszövetkezeti csoportba, annak szakmát kellett váltania.

1959. április elsejétől mintegy huszonnyolc évig dolgoztam a falu környéki erdészetnél. Talán jobb volt, mint a bánya, amelynek nincsen ablaka.

Nálunk viszont a fedél hiányzott a fejünk fölül az erdőben, és igen nehéz volt a munka: kezdetben csak útjavítás, telepítés, majd a favágás.

Kétszemélyes volt az MRP motoros fűrész, és nem kevesebb, mint negyvenkét kilogrammot nyomott.

Nagy megkönnyebbulést jelentett, amikor megkaptuk az első Druzsba nevű szovjet motoros

fűrész, amely csak tizenkét kilót jelentett. Evvel már egy favágó dolgozott.

Amikor nyugdíjba mentem, összeszámlálták, hogy a huszonnyolc év alatt öttagú csapattal százötvenezer köbmétert termeltünk ki az erdőből.

Általában tíz hónap favágás, majd pedig két hónap csemeteültetés volt a szokásos munkabeosztás.

Ritkább és kevesebb is lett az erdő az évek folyamán, mert egy tarvágás után csak hatvan-nyolevan év múlva lesz újra vágásra érett a művelt erdő.

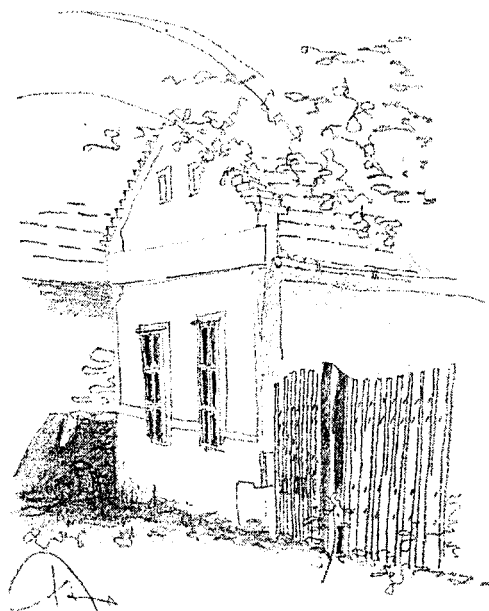
Sokat dolgoztunk a falu körül, a Nácihegy fölött, Zsófia-pusztán, vagy Öcs felé is mi ritkítottuk az erdőket.

A rosszul tervezett motorok sok gondot okoztak, mert a kipufogóból a füstgázok a fának verődtek és onnét az ember arcába.

Mégis megéltem nyolevanhat évet. Igaz, minden évben elvittek egy hétre Bükfürdőre pihenni. és kaptam egy kalap kitüntetést is: Kiváló dolgozó, a Haza Szolgálatáért, Miniszteri dicséret.

Adja Isten, hogy még sokáig hallgathassák a fiatalabbak, hogyan is volt mindez.

N. I.

KRIZSÁN András rajza

„Életművem nagyobb része Pulán található”: SZABICS Ferenc fafaragóról

Egy teljes emberöltővel ezelőtt érkezett először Pulára a – családnevéből is érezhetően – délvidéki származású fafaragó, aki azonos nevű szentesi népművész édesapjától örökölte a művészi hajlamait.

Odahaza, a családi házuk múzeumi szobájának a mennyezetét beborítják a népmesék, a mondák, valamint a legendák fába faragott változatai.

Édesanyja, Kata asszony, kitűnő hímző, és az ifjabb SZABICSNÉ Éva is számos kiállításon mutatkozott be igényes kézimunkáival.

Annyira megkapta SZABICS Ferencet e környék, a falut körbeölelő erdők és a Náczihegy története, hogy elhatározta: összefoglalja és megörökíti egy hatalmas fa törzsén az elmúlt kettő-százötven évet az utókornak.

Hamarosan meglelt – az erdészet ajándékaként – a mutató oszlop, és 1987-ben, itt, a Náczihegy bejáratánál el is készült egy hét alatt a történelmi emlékmű.

A nem könnyű fölállításában pedig részt vett a falu közösségéért tenni akarók és tudók minden egyes tagja.

Az emlékoszlopok jelképeit alulról kezdve olvassuk. Legalul a földeket hajdan birtokló ESZTERHÁZY grófok lefordított címere látható, mert kihaltak a faluból. (1)

Följebb egy fejsze és egy eke jelzi, hogy a Mária Terézia királynő által betelepített német lakosság megkezdte az erdővel borított Kőhegy művelésbe fogását. (2)

Főntebb a falu véletlenül megtalált első pecsétjének a lenyomatából már csak a P és az L betűk láthatóak. (3)

Majd az első pincesor, amelynek a megépítéséhez a falu földesurának az engedélye kellett 1817-ben. (4)

Az 1848-as esztendei, Habsburg-ellenes szabadságharc idején – a levéltári följegyzések szerint – hat pulai honvéd vett részt Buda visszafoglalásában.

Száz esztendő alatt a német anyanyelvű pulai fiatalok olyannyira magyarrá váltak, hogy a szülőhazájuk függetlenségéért a német nyelvű osztrákok ellen már fegyverrel harcoltak.

Mindezt szépen és megfelelően jelzi az emlékoszlopon a huszárcsákó, a kard, valamint a lobogó is. (5)

A szőlőtelepítést és a gazdag szüreteket a filoxérajárvány akadályozta meg, majd – nagy ugrással – a kényszerű termelőlőszövetkezetesítés tette újra ugarrá a szőlőhegy nagyobb részét, 1959-től. (6)

A fejmagasság fölött már az újjáépítés jelei fogalmazódnak meg. Az első pince fölújítása, majd a villany és a víz bevezetése a pincesor majdnem minden egyes épületébe – ezek ma már nagyrészt nyaralók. (7)

Legfölül pedig az 1817-es náczihegyi törvénykönyv első bekezdése: „Minden jó rendtartásnak feje és fundamentuma az emberi tisztesség”. (8)

Az önkormányzat által rendkívül gyönyörűen levédett emlékoszlopnak a hátsó felén az alkotó betűjele látható, mégpedig az új helyszínen, vagyis a falunak és a szőlőhegynek a találkozásánál.

SZABICS Ferenc többször is ellátogatott a családjával a faluba. A közvetlenségével igen könnyen talált barátokat mind Pulán, mind pedig a Náczihegyen.

Több pulai és náczihegyi ház homlokzatára, illetve a házak belsejébe kerültek itt készült, vagy éppen ide küldött munkái.

A tetőtéri ablakok fölötti díszítések általában tájba illő természeti képek: növények (a legtöbbször szőlő vagy szőlőlevél), illetve honos állatoknak a faragott alakjai.

Nagyon kedvelt munkája az akácoszlopokra faragott szőlőinda. Különleges érzékre vallanak az egyik náczihegyi présház kétszárnyú belső ajtajának a táblaképei, címerrel, betűjellel, valamint a mindig elmaradhatatlan szőlődíszítéssel.

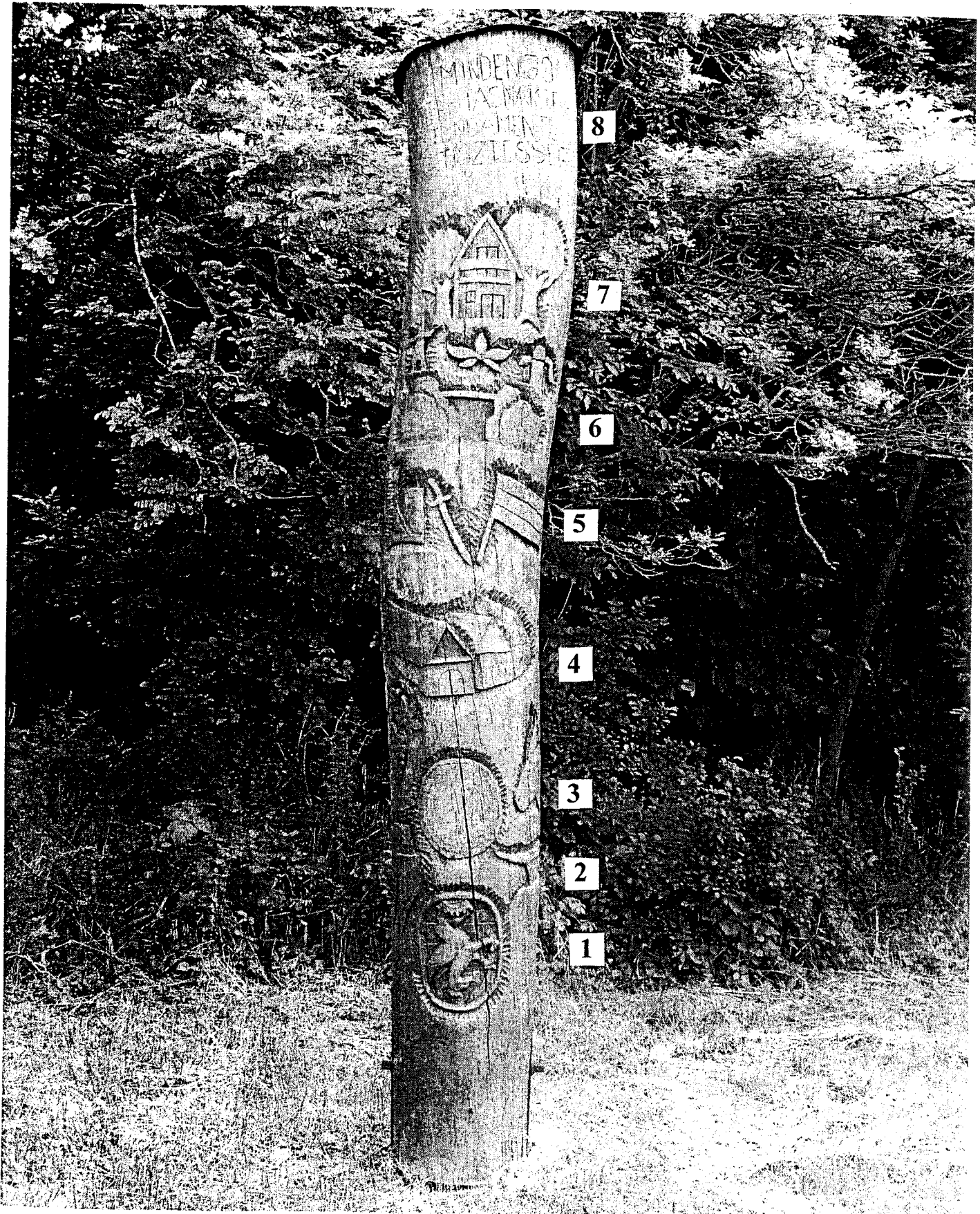
SZABICS Ferenc ezeken kívül több használati, illetve dísz tárgynak a faragását is elkészítette.

Csupán néhányat sorolunk föl mindezen eszközök közül: ősi díszítésű konyhai eszközök (favillák, kanalak és kések), író tollak, mángorlók, faragott kürtök, továbbá a honfoglaló Árpád vezérnek a feje.

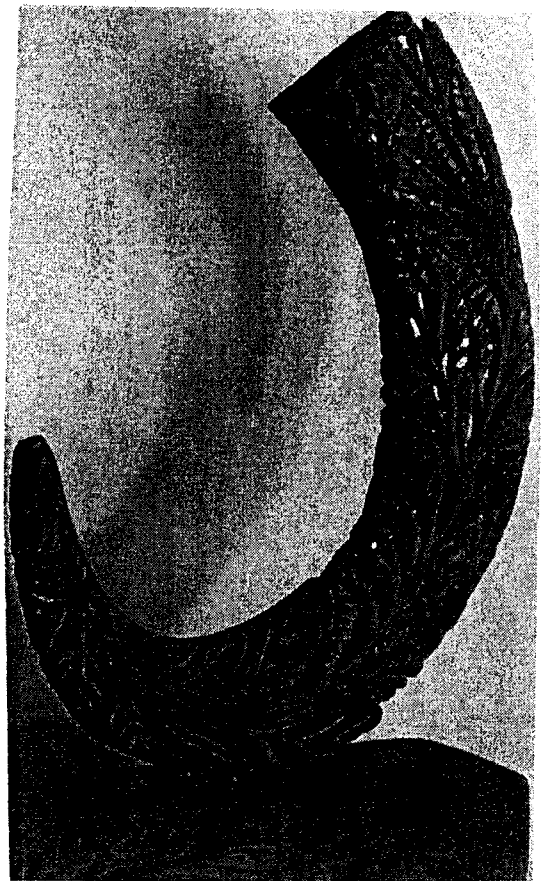
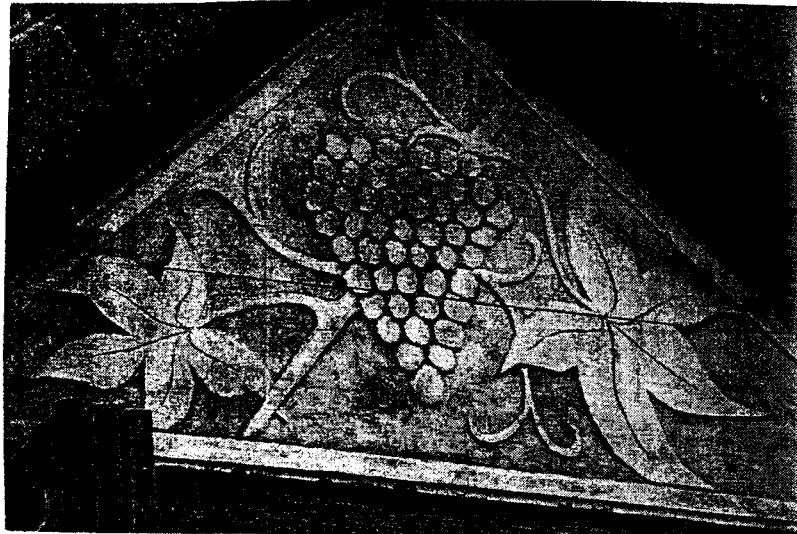
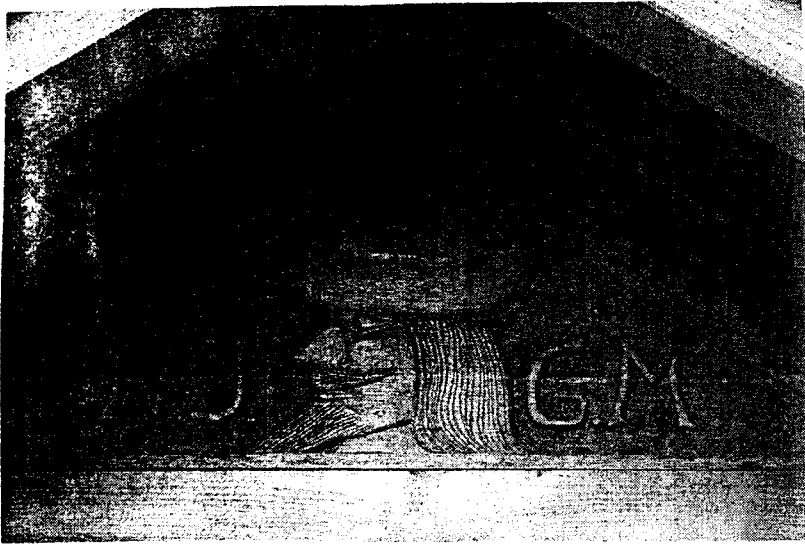
További nagyon eredményes és igen sikeres hagyományápolást kívánunk SZABICS Ferencnek, az édesapjának az örökén és a nyomdokain járva.

NAGYPÁL Gábor és NÁDOR István

A náczyhegyi emlékoszlop

SZABICS Ferenc fafaragásai

Pula, Falunap (2013. május 25.)

A Falunappal szorosan egybekötve az idén, vagyis 2013-ban is megrendeztük a májusfa kidöntését.

Egész nap ment a készülődés az esti főzésre. Sok szokványos és jó program közül lehetett választani.

PILLER Verával, az egyik nővéremmel bent voltunk segíteni a Kultúrházban, nagyon jól éreztük magunkat ott is.

Utána, amikor már nem tudtunk mit segíteni, a templom kertjébe mentünk, ahol lovas kosikázás is volt.

Mi is beneveztünk egy körre: Az öcsi tónál voltunk künn, pár vállalkozó szellemű helybélivel.

Ezen esztendőben volt több, nagyon különleges program is, mint például a mentőkutyás bemutató.

A kutyusok köré gyűlt a falunak az apraja és a nagyja, ahol együtt csodáltuk az ügyességüket.

Ez esztendőben sajnos elmaradt a kihagyhatatlannak és egyben nélkülözhetetlennek számí-

tó pulai asztalitenisz-, vagyis a pingpongbajnokság.

Idén a másik nővérkém, PILLER Magdolna valamilyen okból nem tudott részt venni a bajnokságon.

Éppen ezért valamivel több eséllyel indulhattam volna, mint eddig, és akár meg is nyerhettem volna a női kategóriát.

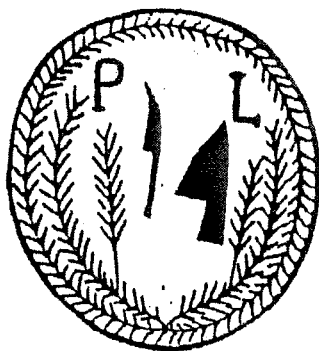
Immáron hagyományos műsornak tekinthető az Ajka-Padragkút Néptáncgyűttes föllépése.

Mint mindig, sikerült nekik most is mosolyt csalni a falubéliek arcára a tudásukkal és a számomra is ismerősnek tűnő különböző zenékkel.

A Falunapot közös italozgatással és együttes nótázással zártuk, mégpedig a Faluháznak az udvarán.

Az idei Falunap is nagyon-nagyon jól sikerült, alig várjuk már a májusfa jövő évi kidöntését.

PILLER Zsuzsanna

SZAUER Ágoston verse

SZAUER Ágostonnak a naplóját az elmúlt években a Náczihegyi Tükör-Spiegelben folytatásokban már közöltük. Amit leírt, az egy kordokumentum, egyúttal pedig a szülőfalu mély szeretetéről árulkodó szöveg.

A Szombathelyen élő pulai elszármazott ugyanakkor versírással is foglalkozik. A kérésünkre küldte az alábbi verset, egy emlékképet, a tovatűnő múlt hangulatát megidézve.

Házhely

A szoba hűvöse még itt lebeg,
könyvespolc — minden földidézhető,
szőnyegén a kilépett méterek,
szemkőzt a fák és a szürke tető.

Itt állt a ház, majdnem jelenvaló
az óra vékony hangja, egy kanál;
s a kép helyén a fal ma is fakó.

Csak pár növény még, lassan elenyész,
s a génjeikbe kódolva talán
e csöndes létből egy kicsiny egész.

2012/2013 a Náczihegyen: Beszámoló a PUNKTE egyéves tevékenységéről

2012. július 28-án, szombaton, Piusz atya délelőtti szentmiséjével jól indult az Ignác-nap. Délután szép időben, jó hangulatban zajlott le a Náczihegyi ünnep is.

Az ünnepi szónok, dr. SÖNNEVEND Imre közel negyvenéves emlékei és fényképei megdobogtatták a pulaiak szívét.

A városi Pergő-Rozmaring néptánc-csoport és a falu, no meg a hegy fiatalsága is kitért magáért.

A július 29-i, vasárnapi, évi rendes, egyetlen közgyűlésünk meghívott előadója TÓBER János halimbai polgármester volt, aki a hagyományos és híres halimbai gyógynövénytermesztést mutatta be.

Rendkívül sokféle teát vásároltunk, és vettünk néhány példányt SZALAI Miklós tudós plébános gyógynövényes könyvéből, amelynek a kiadását TAKÁCS Ferenc kertészmérnök gondozta.

A hallottakon föllelkesülve még az ősz folyamán ellátogatott a kis csoportunk Halimbára, ahol megnéztük a kiállítóteret, a múzeumot és a fűvészkertet.

A szeptemberi eleji, várpalotai megyei kertbarát kiállításon ezen esztendőben nem vettünk részt, legföljebb néhány érdeklődő, nézőként.

A már hagyományosnak tekinthető Márton-napi borünnepünket november 10-én a Faluházban tartottuk: ennek keretében került sor a fényképkiallítás megnyitójára.

Az ősz folyamán elkészültek és nagyrészt kikerültek a pincék falára a házszámtáblák, amelyek a közművek képviselőinek könnyebbé teszik az azonosítást, az erre járóknak pedig mutatják, hogy egy kulturált szőlőhegyen vannak.

A tél elejére elkészült azon két utcatábla is, amelyek lenn a kastélynál a Náczihegyet, fenn a hegyközségi oszlopánál pedig a középső és a felső utat jelzik. Ezek kihelyezése is immáron megtörtént.

Tavasszal a *Csalán Egyesület* komposztláda-akciót hirdetett, amelybe több tagtársunk bekapcsolódott.

Pár éve hallgattunk előadást a komposztálásról, és többek gyakorolják is ezt a hegyen: ezek száma most az új műanyag komposztládatulajdonosokkal gyarapodott.

2013. március 16-án a TAKÁCS Ferenc kertészmérnök által vezetett, korábban is igen tanulságos metszési bemutatóra senki nem tudott közülünk elmenni, mert ekkor éppen községünk és a Veszprém–Tapolcai útnak e szakasza a kései hó fogságában volt.

Március végén a kertbarátok tapolcafői megyei borversenyén vettünk részt. Minden résztvevőnek gratulálunk: lám, a jó borok szőlőből készülnek! Az elért helyezések pedig a következők voltak:

Először is, STEIERLEIN András a náczihegyi vörösborával: oklevél-minősítés; majd KNOLL József a náczihegyi vörösborával: oklevél-minősítés; PILLER János a náczihegyi fehér- és vörösborával: oklevél-minősítés; JÁGER Tamás a náczihegyi fehérborával: oklevél-minősítés; STEIERLEIN József a náczihegyi fehérborával: ezüst fokozatú minősítés; KNOLL József a náczihegyi fehérborával: ezüst fokozatú minősítés; végezetül pedig, PUSKÁS Szilárd a fehérborával: arany fokozatú minősítés.

A tavaszi kései fagyok ezen esztendőben szerencsére megkímélték a kertjeinket, a gyümölcsöseinket és a szőlőinket.

Ekképpen, az előző két mostoha esztendő után az idén jó gyümölcsstermésre számíthatunk. Sajnos, július közepére aszályos nyár körvonalazódik, amely majd a kertművelést igen megnehezíti.

A május elseje körüli ünnep- és szabadnapokban a tervezett tálodi PUNKTE-majális elmaradt. Nem is csoda, hiszen ezúttal a ballagások akadályozták a részvételt.

Rájöttünk arra is, hogy az efféle két-három napos szabadidők a családéi, és nem lehet ezeket különféle közösségi alkalmakkal betáblázni.

Nemcsak a bográcsozás volt a cél, hanem a közös részvétel is a tálodi parkerdő karbantartási munkáiban.

E téren előbbre léptünk: STEIERLEIN András és STEIERLEIN József megjavították a cserkész táborhoz tartozó véce leszakadt ajtaját, befestették az Ilona-rom tábláit.

PÉTI Miklós és családja a tálodi kolostorrom két nagy táblájának a betűit festette át, ráadásul még a táblákat faanyagvédő szerrel is lekezelte.

A kirándulóhely kellemesen szemérmes állapotban volt, amely valószínűleg a cserkészeknek köszönhető.

Május 25-én a megyei kertbarát-körök a pulai Faluházunkban tartották az éves közgyűlést. A falu rendkívül gáláns vendéglátó volt, még kocsikázhattak is az érdeklődők egyet a környékünkön.

Május 26-án Pórszombaton (Zala megye) KOVÁCS Gyula erdészt és gyümölcsészt látogattuk meg. Nála megnézhattuk ősi gyümölcsfajták fiatal törzsfáit, és megkóstolhattuk a kiváló pálinkáit, és megvásárolhattuk a régi magyar gyümölcsfajták konténerizált oltványait.

Pula község kölcsönadta ezen alkalomra a kisbuszát, ezzel is megkönnyítve az odajutást. Köszönet érte.

Összesen tizenketten vettünk részt a kiránduláson. KOVÁCS Gyulának több száz ősi gyümölcsfajtát sikerült utolsó pillanatban megmentenie.

A barátaival elindította a Tündérmozgalmat, amelynek a keretében a települések közösségi területein ültetnek e különleges, megmentett fajtákból gyümölcsös kerteket. A gyümölcs sok esetben a túlélés lehetőségét jelentheti.

Az ősi gyümölcsfajták megőrzésének hagyománya az ellenség által sokat járt vidéken azért alakult ki, mert a legkevésbé tudta a török és a labanc elvinni a gyümölcsöt. Ezzel szemben a gabonát, a bort, a pálinkát, az abrakot, a használati tárgyakat, illetve a különféle egyéb vagyontárgyakat könnyen meglovasították.

A korábbi években közös összefogással épített két vízelvezetőnk a náczilhegyi középső úton a nagy forgalomterhelés miatt eléggé tönkrement. A pótlásukról és a kiváltásukról újra együtt kell majd gondolkodnunk, ha nem akarjuk, hogy a hirtelen lezúduló nagy esők mély árkokat vájjanak az útba, ezzel nehezítve a személyautók közlekedését.

Már gyakorlattá vált, hogy mi is szívesen látjuk a pulaiakat a rendezvényeinken, és ők is mindig hívogatnak bennünket a falu különböző alkalmaira.

Köszönjük ezt, és aki teheti, él is a lehetőséggel. Köszönet illeti a rendezvények minden tevékeny segítőjét, az élükön KERTÉSZ Lajos polgármestert. Az esztendő hátralévő részére, és jövőre is jó időt, több esőt, jókedvet kívánunk a hegy és a falu népének!

Bús Mária
a PUNKTE titkára

A pórszombati kirándulás képei

Erősebb, gazdagabb és szebb lesz a falu a Náczihegygel

A rendszerváltás kezdete után lehetséges volt néhány közigazgatási kiigazítás: pl., hogy a bővülő települések magukhoz csatolják a hozzájuk tartozó külső területeket s azok szerves részévé váljanak a falunak és a városnak. Így bővült Szeged Szőreggel, Veszprém Kádártával, így növekedett a környékünkön Balatonfüred. A zárt-kertből belterület lett, annak minden következményével együtt. Természetesen az önkormányzatoknak is több s nagyobb földadatot jelent mindez.

Pulán másfél évtizede – vagy több is – találkoztam egy településfejlesztési mérnökkel, ki a megyei tanács nyugdíjasaként érkezett a faluba, s 1 óra alatt – anélkül, hogy kijött volna a Náczihegyre – megmondta, hogy nem fogja javasolni a Náczihegynek a faluhoz csatolását s belterületté válását. Hogy igaza volt-e, annak néztünk utána 2013 nyarának az első napjaiban.

Vélem együtt sokaknak okoz meglepetést, ha most sétálják körül a hegyet vagy mennek végig a valamikori szőlőhegy túlsó végéig. Az első benyomás: ez egy rendszeresen művelt, gyorsan fejlődő gazdasági közösség. A lakói folyamatosan építkeznek, telepítenek, kerítenek, és összefogva utat építenek és javítanak. A forgalom a hétvégeken lényegesen nagyobb, mint például a Kab-hegy utcában. Vagy a templom előtti Fő utcában. Igaz, akad műveletlen terület – néhány kert –, de ha erre hivatalosan figyelmezteti az önkormányzat a jogos tulajdonost, akkor fegyelműző erővel el lehet érni ma már, hogy mindenki rendbe tegye – tétesse – a földjét és a gázos dzsungelét.

A CZIMMER-birtok

Egy boldog fiatal házaspárt találtam a hegy közepén, REMÉNYI Antal eladó pincéjével szemközt. Kertészi pontossággal megtervezett előkert, a pincéből kialakított és melléképülettel bővített nyári lakás (víz, villany, világhálós kapcsolat és palackos gáz). Ide született a hegy egyik legifjabb lakója: CZIMMER Amélia, 2013. április 21-én. Édesanyját a huszonnégy órás vajúadás első fele a növényültetés közben érte el.

– Pöttöm macska és Bukfenc kutya társágában REMÉNYI Antal útszéli fenyőinek árnyékában várta feleségem a picit jelentkezőjét – emlékszik a boldog és büszke fiatal édesapa. Láthatóan mindannyian jól érzik magukat, és napról napra arra törekszenek, hogy még csinosabb, még kulturáltabb, ízlésformálóbb legyen a zöld környezetük.

A DÖMÖTÖR-pince

A DÖMÖTÖR-pincénél a jókedvű, mosolygós anyuka örömmel mutatja be a babakocsiban levegőző DÖMÖTÖR Bence Kolost, aki 2013. május 13-án látta meg a napvilágot. Ő lesz a hatalmas dióültetvénynek a termést betakarító gazdája, amelyet édesapja és nagyapja, Roland és Lajos alakítottak ki egy nagy ugarból:

– Másfél hektárt ültettünk be. Önerőből estünk néki a föld kitisztításának – mondja a fiatal apa. – Mióta a termelészövetkezeti csoport elhanyagolta, elvette a gazdáktól, ezen csak gaz és vadalanly hozott virágot. Először a tuskóktól, gyökerekről kellett megszabadítani a földet. Majd talajlazítás következett: hatvan centiméter mélyen tárcsáztuk meg a területet, utána alaposan megtrágyáztattuk a szántás előtt, majd a kétszeri tárcsázás után géppel kiásattuk az egy-egy köbméteres gödröket, és ebbe került a 150 diócsemete, illetve a 11 db alma, cseresznye, egyéb gyümölcs.

– A ház körül lesznek a gyümölcsfák?

– Határozott elképzelésekkel, szakszerűen újítottuk meg a mutatósan bekerített területet. Nem a közeli erdő vadállományának telepítettünk – mondja. – Igen, építkezni szeretnénk ide – egy tájba illő családi házat –, mert reméljük, hogy nemcsak Bence Kolos hasznára terem majd az ültetvény, hanem hozzánk járnak dióért a falubéliek, meg tán a kereskedők is, és közel a Liliompiac, ahol egyre több östermelő tudja eladni a portékáját. Néhány fán máris van termés – újságotja a sikeres gazda, aki nem vár az ötletre.

A szakmája gépjárműtechnikus; tán evvel is összefüggés, hogy előre gondolkodik. Már kihagyták a telepítéskor a jövődöbéli ház helyét, az úttól kicsit beljebb. Végleges költözésük napja még bizonytalan, de lelki szemeik előtt már áll a ház, a terebélyes diófák alatti árnyékban gyerekeik szedik a levett diószemeket. Az apa, édesanyja s nagyapja örömeire. Ebből mi derül ki? Nem arrafelé kell fejleszteni a falut, merre a megyei nyugdíjas szakember megálmodja (se út, se víz, se villany, se csatorna), hanem merre a soha meg nem hallgatott lakosság településösztöne s igénye mutatja és követeli. Emlékezzünk: harminc éve a Kab-hegy utca kijelölésénél is óriási viták folytak, hogy Pulát nem szabad fejleszteni. Nem szabad új utcát nyitni. Elmegy ügyis a lakosság. És azután? Ma a községünk annak köszönheti az ifjúságát, hogy megépült a kilenc ház a Kab-hegy utcában.

NÁDOR István

A Balaton-felvidéki táj

A Balaton-felvidék földrajzilag a Balaton északi partján, a tó keleti csücskétől, Balatonfűzfőtől egészen a Tapolcai-medencéig tart. Északon a Veszprémi-fennsíkkal, illetve a Bakonnyal határos. Ez utóbbitól a Devecseri-törés választja el, nyugat felé pedig a csonka kúp alakú tanúhegyek alkotják a határát.

Maga a *Balaton-felvidék* elnevezés átfogó értelemben a Bakonynak a déli előterében lévő hegy- és dombvidékre, így a Keszthelyi-hegység és a Tapolcai-medence szőlőhegyeire is vonatkozik.

Balatonfüredtől kezdődően kiszélesedik a felvidék, és a tóparttal párhuzamos és merőleges hegyvonulatok több, káprázatos szépségű kisebb völgyet és medencét fognak össze. A felvidék jellegzetes természeti alakzatainak a kialakulása a földtani időkbe nyúlik vissza.

A legrégebbi földtörténeti korok emléke az úgynevezett triász kori tengeri eredetű mészkő és dolomit. E mintegy kétszázhuszonöt millió évvel ezelőtti folyamatot jelentős lepusztulás követte, majd az egész vidéket tenger borította.

A miocén korban, mintegy húsz-huszonöt millió évvel ezelőtt, egyre több szárazföldi képződmény jelent meg az akkori szubtrópusi éghajlaton. Az Alpi-Kárpáti hegyrendszer fölgűrődésével megindult a szárazföldi képződmények lepusztulása és főlhalmozódott a törmelékanyag, a kavics és homok, valamint ezek keverékanyaga.

Az őstenger újabb, fokozatos előrenyomulásával hazánkban elég nagy kiterjedésben vált ki az úgynevezett lajta mészkő és durva mészkő, amely utóbbi a Balaton-felvidék legelterjedtebb kőfajtája.

A színe fehér vagy sárgásfehér, váltakozóan porózus és tömött szövetű. A keménysége közepes, vagy inkább annál nagyobb, de közöttük még egészen laza, mintegy porlódó kifejlődésű is található.

A kő erősen repedezett, gyakori kioldási üregekkel. Rendszerint több-kevesebb finom kvarchomokot is tartalmaz, helyenként azonban erősen homokos és durva kavicsos betelepülések is előfordulnak benne. E követ egészen a mai napig gyakran használják a helybeliek az építkezéseknél.

A miocén kort a földtani időrendben, mintegy kilenc-tíz millió évvel ezelőtt a pliocén kor követte, amikor a hazánk területén mozgalmas és

eltérő jellegű folyamatok zajlottak le. Föltehetőleg egy hatalmas édesvízű tó, a Pannon-tenger borította a hazánk területének a nagy részét, amelyből szigetként emelkedett ki a Dunántúli-középhegység.

A tó fokozatos föltöltődése és a környék erőteljes pusztulása következtében a durva és a finom szemszerkezetű homok, valamint az iszap leülepedett, majd megindult a szárazföldi üledékek képződése.

A pliocén kor végén a mélyebbre hatoló kéregmozgások vulkáni tevékenységeket idéztek elő, amelyek a Balaton északi partján, Tihanytól Somlóig, de különösen a Tapolcai-medence környékén a fölszínre törő bazalthegyek festőien szép sokaságát alakították ki.

Mindezt bizonyítják a Keszthelyi-hegységtől keletre található medencefölszínből kimagasló különböző vulkáni eredetű, bazalt kúp és csonka kúp alakú tanúhegyek: a Szentgyörgy-hegy (415 méter), a Gulács (393 méter), a Szigliget (242 méter), a Haláp (358 méter), valamint a Csobánc (375 méter).

A Balaton-parttól északra, nagy szélességben, puha márgarétegek találhatók, amelyek az évezredek során, a szél munkájának köszönhetően lepusztultak, és kialakultak a medencék: a Kéki-völgy, a Pécselyi-medence, a Dörgicsei-medence, a Nivegy-völgye (a Csicsói-medence), a Monoszlói-medence, a Káli-medence és a Tapolcai-medence.

A felvidék Balatonfüredtől keletre eső részén nagyon keskeny a márgaövezet, ott nem is alakultak ki olyan sűrűn a falvak, mint a felvidék középső és nyugati részén található márgamedencékben.

A köregeteget a fölszínre törő bugyogó források, patakok, sédek és apró tengerszemek szabdalták és termékenyítették meg. A víz tovább alakította és étellel töltötte meg e vadregényes tájat, és az élővilág sokféleségének teremtett életföltételeket.

A kedvező éghajlat miatt megterem itt a füge, a szelídgesztenye, a rozsmaring és a levendula. Még ma is találhatunk összefüggő őshonos cseres-tölgyeseket és bükkösöket, mint például a Fekete-hegyen.

Felejthetetlen élményben lehet része azoknak is, akik április elején érkeznek a vidékre, amikor virágzik a mandula, és rózsaszín szirmok-

ba borulnak a hegyoldalak Fűzfőtől egészen Szigligetig.

Természetesen számos állatfaj és madár-faj is őshonos a Balaton-felvidéken, köztük a fekete harkály, a fokozottan védett és nagyon ritka kersecsensólyom, a héja, az ölyv, a vadréce, a szárcsa, a szalonka, a fácán, a fecske, a gyurgyalag, hogy csak példaként soroljunk föl egy párat.

Az emlősök közül, a háborítatlan erdők csöndjében él a szarvas, az őz, a nyúl, a róka, a vaddisznó, sőt újra kezd elszaporodni az ürge és a denevér is. E kivételes értékek miatt került védelem alá a Balaton-felvidék számos területe, és alakították ki 1997-ben a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkot, ahol a természetvédelem és az emberi civilizáció környezettudatos módon kísérel meg ma is háborítatlanul együtt élni.

A változatos felszínnek megfelelően különféle tájhasználatok alakultak ki a Balaton-felvidéken, és egyes területeken – részben a több évtizedes természeti védelemnek köszönhetően – a tájhasználatok arányos eloszlása háborítatlan, változatos és mozaikos elrendezésű tájszerkezetet hozott létre.

A területhasználások általában következetesen igazodnak a földrajzi adottságokhoz, így egy bizonyos körköröséget kölcsönöznek a tájszerkezetnek is. A medencéket körülvevő hegyek többnyire erdővel borítottak, ezek nagyrészt egybefüggők, kiscsből nagyobb gyöpos fölületekkel, fás lövőkkel tarkítva.

A hegyek szoknyáján, egészen a meredek oldalakig még ma is nagy kiterjedésű szőlőterületek találhatóak. A szőlők alatt, a hegyek lábánál, a vízfolyások völgyében fekszenek maguk a települések.

A medencék belsejében gyöpos és szántók húzódnak meg. A szántóterületek főként a településekhez és a peremterületekhez közel helyezkednek el. A medencék legmélyebb fekvésű területein a legnagyobb tájalakító szerepe a talajvíz mélységének van.

Itt jöttek létre tehát a legnagyobb összefüggő és legértékesebb gyöpos, illetve vízállásos területek. A területföľhasználatok mellett számos vonalas tájszerkezeti elem is tagolja a Balaton-felvidékre jellemző mozaikos tájat.

A természetes elemei a kisebb-nagyobb föľszíni vízfolyások, és az azokat kiemelö galérianövényzet. A mesterséges elemei a felvidéket behálózó utak, amelyeket az azokat kíséző cserjesávok, fasorok és erdösávok hangsúlyoznak.

A táj változatosága és kedvezö éghajlata miatt eszményi a szőlöművelésre és a bortermelésre.

Minden szőlöhegy jellegzetesen más és más: a fekvése, az alakja, a talaja és a bora is teljesen egyéni.

A hegyek alsó részén nagyobb, egybefüggö szőlötáblák alakultak ki, míg föľjebb az apróbb parcellák a jellemzők, telehintve parányi fehér présházakkal. A kőboltozatos borospincék valódi építészeti remekművek.

Nem is sejtjük, hogy ezen apró, földbevéjt építmények a Balaton-felvidéki háznak az ősfarmái. A legrégebb változatokban csak egy kis füves domb az egész, amelyet a bejárat föľl egy kőfal jelez.

A földbe mélyed, a földhöz tapad, és a tájba simul, mintha ezer éve ott állna. A pince, szó szerinti, a földből nött ki, véle egy anyag és alak, amelyet az építkezés során kitermelt kővel boltoztak, majd fedtek be a gondosan félretett termőtalajjal.

E jellegzetességét a későbbi bővítések során is megőrizte, amikor a pince elé egy ajtóval leválasztott boltozatos szoba és borkészítö helyiség épült, és nyeregtetővel, padlással lefedett présház alakult át.

A présház egyik sarkában tüzhelyet is építettek, ami dologidőben lehetővé tette a hosszabb ott-tartózkodást az egész család számára.

A módosabb szőlösgazdáknak a hegybéli házai, vagy a településektől távolabbiak a jellegükben más hasonlítottak a falubéli házak fajtájához, a használatukban azonban jelentös különbség volt.

Ezen épületeket azonban nem lakták egész esztendőben, holott a föľszereltségüket és a méretüket tekintve minden adva volt, hogy igazi lakóházként működjenek.

A Balaton-felvidékre leginkább jellemző pince- és présházfajták általában egyszintű és egyszintes épületek voltak, ugyanakkor nem ritka az egyszintes, két- vagy háromszintes, egyszintes épület sem.

Természetesen a legszebbek a módosabb, kétszintes présházak, amelyeknek hófehér ormfala messziről látszik a szőlösorok között.

A szőlöhegyek és az ember szoros kapcsolatát nemcsak a kiterjedt és megművelt területek, valamint a tájba simulö pincék és présházak csodálatos összhangja jelenti, hanem a szőlötáblákat szegélyező dűlőutak, kőbástyák, útszéli fészületek, haranglábak és szőlöhegyi kápolnák látványa is.

KRIZSÁN András
Pula főépítésze

Beszámoló a fényképkiallításról

A PUNKTE, Pula Község Önkormányzata és Német Nemzetiségi Önkormányzata rendezésében meghirdetett fényképpályázat megnyitója 2012. november 10-én volt a faluházban, a hagyományos Márton-napi újborkóstolással egybekötve.

A Márton-napi borünnep elején JÁGER Tamás, a PUNKTE elnöke nyitotta meg a *Pulai képek* című fényképkiallítást. Levetítettük HARMAT Istvánnak az *Ember a természetben* című zenés fénykép-összeállítását is.

A pályázatra hetvenhét kép érkezett. Az utolsó napokban kaptunk hét régi, még filmre készült képet, amelyeket pályázaton kívül állítottunk ki. Köszönjük minden pályázónak a küldött szép képeket.

A pályázaton a következők indultak: CSICSICS Marcell, CSIPSZER János, FARKAS András, FARKAS Ákos, FARKAS Árpád, FARKAS Gergő, FARKAS HÓDI Ágnes, GÁL Brigitta, HARMAT

István, JÁGER Tamás, NÁDOR Balázs, PÉTI Miklós, SZENGER István, ZÉKÁNY LAJOSNÉ, valamint ZÉKÁNY Lajos.

Minden kép tanúskodott az örömről, amellyel a készítője fölfedezte és megszerette a kép témáját és tárgyát, és hogy sikerült is azt megörökítenie. Ezen örömben osztozott a megnyitó közönsége is.

Meg természetesen a friss borok is segítettek örülni. A kiállítást az indulókon kívül megtekintette a november 17-i pulai sváb bál közönsége és előadói is: a táncsoport, a hangszeres művész, valamint a zenekar.

És megnézte az ezután következő népiünnepélyek közönsége is. HOLCZER JÁNOSNÉ Ildikó minden érdeklődőnek szívesen megmutatta hét-köznapokon. A fényképkiallítást 2013. május elején zártuk be.

A PUNKTE vezetősége

PULAI NÁCZHEGYI KERTBARÁT ÉS TÁJGONDOZÓ EGYESÜLET
8291 PULA, FŐ UTCA 31.
ADÓSZÁM: 19 3 8 3 2 8 6 - 1 - 1 9
BANKSZÁMLASZÁM: 7 3 6 0 0 0 8 - 1 8 0 8 1 0 8 4

**Tisztelt nácihegyi birtokosok,
pulai polgárok,
szőlőművelők és borkedvelők!**

**Szent Márton napját megelőző napon,
2012. november 10-én, szombaton, 15 órától
az idei újbor megünneplésére és kóstolására
összegyűlünk a pulai faluház nagytermében,
és erre szeretettel hívunk minden érdeklődőt.**

Kérjük, hogy aki teheti, hozzon magával a frissen kiforrt borából. Az asszonyok finom süteményeire az idén is számítunk. Az ételből és az italból önellátók leszünk, és erre a vendégeinket is szívesen látjuk.

A Márton-napi borünnep elején JÁGER Tamás, a PUNKTE elnöke megnyitja a *Pulai képek* című fényképkiallítást, amelyre hetvenhat (76) kép érkezett.

A számítógépen a rendelkezésünkre állókat ki is vetítjük. Emellett megosztjuk HARMAT István *Ember a természetben* című zenés fénykép-összeállítását is.

A poharazgatás, az újbor kóstolása során pár vidám órát tölthetünk együtt. Minél több érdeklődő részvételére számítunk.

Pula, 2012. november 4.

JÁGER Tamás
a PUNKTE elnöke

KERTÉSZ Lajos
polgármester

A Szent Márton-napi borünnep képei

Nácihegyi mozaikok

Egy futóvendég

A napokban itt járt a Nácihegyen – a lakókocsijával – az egyik unokaöcsém, GABNAI Gábor.

Már az érkezésük meglepetést keltett, mert az eső utáni napokban beállt az Ignác tér aljába, és onnét, a sárból se té, se tova.

KNOLL József volt szíves a traktorral visszavontatni a „beállt” családot. Másnap délelőtt – úgy kilenc óra tájban – az autóban alvók közül először a harmincnégy éves Gábor nyitott be a házukba.

– Ennyire esik? – kérdeztük, merthogy csuromvíz volt a pólója.

– Egyáltalán nem. Most jöttem meg Tapolcáról. Ébredés után lefutottam a városig, aztán vissza. Csak ötven kilométer.

Utóbb elmesélte a Vám- és Pénzügyőrség hivatásos tiszthelyetteseként dolgozó fiú, hogy egy hónappal korábban a Pilisben lefutották egyhuzamban a százöt kilométert.

Másnap reggel „csak ide”, Taliándörögdre lépett át – igaz, a rövidebb úton, Öcsön át. Ez csak tizenötezer méter.

Mi jutott eszembe az edzett rokonról? Jaj annak a rajtkapott kábitószercsempésnek, aki a határon futásnak ered, hogy mentse az irháját.

Ők az igazi zöldek

RÉTFALVI Károlyt, és feleségét, Zsuzsa asszonyt a szomszédok többsége autómentősként ismeri.

Igen, van egy vállalkozás, amellyel sokat segítettek a környéken árokba csúszó vagy a hófúvásban elakadt, netán műszaki hiba miatt működésképtelen kocsik vezetőinek.

A nácihegyi telkükön – immár öt sikeres éve – kétszáz négyzetméteren biokert építésébe fogtak.

– Az első év a „nyulak éve” volt – emlékszik a kísérletre Zsuzsa asszony: ugyanis mindent lerágtak.

– Fölszántattuk a területet, alaposan kigazoltuk, és a négy raklapból összeállított négyzet alakú komposztálóba került a gaz, a falevél, a zöldség hulladéka, a szárított fű. Az ültetvény sorközeit evvel takargattuk a napfénytől, hogy ne száradjon ki a föld, megtarthassa a kellő nedves-

séget, ne kapjon fényt az újra növekvő gaz. Akad itt articsóka, erős paprika, szentesi fehér, korán élő paradicsom, csicsóka, tárkony, koriander, bazsalikom, rozmaring, orvosi pemetefűtől a zsályáig és a kakukkfűig is minden, ami egészséges és hasznos lehet.

– Egy igencsak szépen árnyékoló fenyő is növekszik a kert közelében.

– Kaliforniai kékfenyő – igazít el a gazda. – A kánikula ellen is védi majd a kertünket.

– A kerítés mellett hatalmas szűrős bokrok közelében igencsak óvatosan érdemes közlekedni.

– A homoktövis-bokrok igen szeretnek e környéken is, hiszen nagyra nőttek – tájékoztat a gazda –, de található itt fekete berkenye és normann fenyő is. Amerre jártunk az utóbbi évtizedekben, emlékül hoztunk egy-egy csemetét a Nácihegyre Svédországból, Olaszországból, a Hargitáról és Tirolból.

Már búcsúzóban veszem észre a környéken eddig soha nem látott, hatalmasra nőtt, sötétzöld kukoricaleveleket. Jóindulatúan segít Zsuzsa asszony:

– Csemegekukorica. Így néz ki egy jól táplált növény, ha komposztal „trágyázzuk”. De hasonlóan erős és egészséges – minden permetezés nélkül – a fokhagymával színezett földieper, és a földből kibúvó lila céklafejek sora is.

Jól esik hallani a búcsú szavait:

– Szívesen segítünk a „pályakezdő” szomszédoknak. Ha igénylik.

A 77-es úton végig

Bizonyosan csupán kevesen vettük észre – tájékoztatott a polgármesterünk, KERTÉSZ Lajos –, hogy ez évtől két számjegyű lett a Veszprémtől Tapolcáig vezető és a falunkon is áthaladó országút.

Mindez azt jelenti, hogy a törvényhozó szerencsére nem engedte, hogy a Balaton-parton fuvarozó nagyteherautók és kamionok vezetői az útdíjat a mi falunkon keresztül haladva takarítsák meg.

Az útdíj megfizetésének a kötelezővé tétele óta észrevehetően kevesebb kamion és nagy teherautó közlekedik a Fő utcán, és emiatt a régebben épült házak falai nem remegnek be és nem is repedeznek tovább.

Bezárt, majd újra kinyitott a kocsmá

Ez év januárjától zárva tartották – mégpedig a törzsgárda tagok elől is – az egyetlen pulai társasági központot.

A nagyvázsonyi születésű PÁLFI Pál (54) bővített nyitvatartási időben, szélesebb körű kínálattal (például friss csapolt sörrel) és nagyobb választékkal várja a vásárlókat.

A termeket újrafestette, kiváló üzleti ér-zékkel rendelkezik – aki öt korsó sört rendel, az a hatodikat ingyen kapja –, és szeptember harmin-cadikáig tartja fenn az önkormányzattól bérelt üzletet.

Ezen túl megpályázta a dohányárusítás és a lottógép beüzemelésének a lehetőségét is, va-lamint a hátsó részből kis konyhát alakítanak ki, egyféle étel – például rántott velő – elkészítésé-hez és kiszolgálásához.

A nyitvatartás kétműszakossá alakítható, ha a falun át közlekedők és az autóbusz utasai nagyobb számban látogatják majd a pályakezdő vállalkozót.

A helyükre kerültek

a náczyhegyi útbaigazító táblák

A falunak a szőlőhegyére vezető három dűlőút közül a legforgalmasabb a középső, ám az erdőszélhez érve az idegenek és a vendégek gyak-ran eltévedtek, és nem azon utat választották, amelyen az őket meghívó gazdához juthattak vol-na.

Éppen ezért, elkészültek és ki is lettek té-ve a megfelelő útbaigazító táblák. És lassan a helyrajzi számok is pontosan jelölik a házat, ame-lyet a postás, a szerelő vagy éppen az érkező ven-dég keres.

Augusztus végéig fizetni kell

Igaz, hogy a kormány javaslatára a Par-lament a 2011-es szinten befagyasztotta a vízdíjat is.

Még ezen túl azonban a Bakonykarsztnak is – ez év július elsejétől tíz százalékkal mérsé-kelnie kell a községünkben a víz köbméterenkénti árát.

Augusztus végén azonban lejár a pulai szennyvízcsatorna-társulási hitel utolsó határide-je.

Mindenkinek úgy kell számolnia, hogy addig minden ház lakói a hátralévő összeget köte-lesek befizetni.

Eladó ingatlanok

I. 500 négyszögöl föld – fele szőlő, fele szántó –, présház és borospince tulajdonosváltás-ra vár. Érdeklődni lehet: STEIERLEIN András, Pu-la, Fő utca 10., 06 88/267 434.

II. Panorámás és parkosított duplatelek, valamint az erdőszélen épült, kétszintes, három-szobás és összkomfortos nyaraló, hatvan négy-zetméter úszómedencével és fedett kocsibeállással eladó. Érdeklődni lehet: özv. FERKIS EMILNÉ (helyben).

III. A Náczyhegy közepén panorámás, Balaton-felvidéki stílusban épült ház tizenkét négyzetméter pincével, kettőezer-hétszáz négy-zetméteres telken eladó. Lakóháznak vagy nyara-lónak is teljesen alkalmas, mivel téliesített. A belső elosztása: nappali amerikai konyhával, há-lószoba, és zuhanyzós fürdőszoba derítővel. A belső följárás padlástéren még két szoba kialakít-ható. Használati engedélyt 2007-ben kapott, de a távol élő tulajdonosa alig használta, szinte új ál-lapotban van. Érdeklődni lehet: BÉKESI Magdol-na, 06 20/2464 789, bekesimagdolna@gmail.com.

IV. A falunak a közepén egy háromszo-bás, összkomfortos és hagyományos parasztház (a volt tanítói lakás) a hozzá tartozó színnel, a pajtá-val, az ólakkal, valamint a kerttel a templomnak és a Falumúzeumnak a szomszédságában eladó. Minden épületben villany- és vízvezeték van. Érdeklődni lehet: FRICK JÓZSEFNÉ REMÉNYI Ancika, 06 88/264 031, Nagyvázsony, Kertalja utca 28.

Eszterházy Károly Közalapítvány

Kérjük a pulai polgárokat, a náczyhegyi birtokosokat, valamint a község összes barátját és tisztelőjét, hogy mindazok, akiknek csak lehető-ségük van adóbevallást készíteni, azok jövőre is támogassák az adójuk egy százalékával a pulai Eszterházy Károly Közalapítványt (EKK). A közalapítvány kizárólag közösségi célokat szol-gál.

**A közalapítványunk adószáma:
19266844 – 1 – 19.**

Minden támogatást előre is nagyon kö-szönünk:

az Eszterházy Károly Közalapítvány
(EKK) kuratóriuma.

Öreglegények faluja

Januárban bezárt a községi önkormányzat tulajdonában lévő bérleményben a volt szövetkezeti kocsmá.

És mellette a falu egyetlen nyilvános illemhelye is bezárt! Fél év után egy nagyvázsonyi vállalkozó újra megnyitotta a pulai „becsületvesztőt”.

Az első hetekben bizony alig-alig forgalommal működött: a tikkasztó nyárban sem fogy a csapolt sör.

Továbbá, az egészen fiatalok nem kocsmáznak, a középső korosztály szerencsére munkában van, mégpedig valahol távol.

A vendégek köre ekképpen csupán a néhány magányos férfival bővül, akik nagyrészt iskolatársak vagy barátok és alkalmi munkából élnek.

Ekkor támadt közöttük azon ötlet, hogy vegyük számba a kettőszáztíz lakosú Pulán, hogy hány „öreglegény” él magányosan.

Az egyikük segített is a számlálásban. Utcáról utcára, házról házra járva – természetesen csak gondolatban –, kiderült, hogy a fészekalja faluban huszonnyolc magányos, nőtlen vagy elvált férfiember lakik.

Ők azok, akik vagy még soha nem kötöttek házasságot, vagy pedig idő előtt megözvegyültek vagy elváltak.

Amennyiben ilyesféle arány lett volna valaha is a községben, akkor a száz évvel ezelőtti négyszázkilencvenhat lakosú Pula már régen kihalt.

NÁDOR István

A környező falvak népesedési adatai

A népesség megoszlása korcsoportok szerint
(2012. december 31.)

	0–14	15–	Összesen
Nagyvázsony	236	1575	1811
Barnag	22	131	153
Mencshely	32	236	268
Pula	19	190	209
Vöröstó	11	88	99
Összesen	320	2220	2540

A népesség megoszlása korcsoportok szerint
(2013. június 30.)

	0–14	15–	Összesen
Nagyvázsony	230	1570	1800
Barnag	24	129	153
Mencshely	32	234	266
Pula	20	190	210
Vöröstó	11	88	99
Összesen	317	2211	2528

A népesség vallás és felekezet szerinti megoszlása
a 2011. évi népszámlálás adatai szerint

	Római Katolikus	Református	Evangélikus	Más felekezetű	Valláshoz nem tartozó	Ateista	Nem válaszolt
Nagyvázsony	961	134	91	13	152	7	388
Barnag	64	30	–	–	18	–	18
Mencshely	99	17	41	–	12	6	56
Pula	144	6	13	–	–	–	21
Vöröstó	56	–	–	–	7	5	11

PÓSA Lajos
Tarisznya, botocska
(1886)

I.

Van nekem egy tarisznyám,
Nagyapámtól maradt rám,
Ütött-kopott, mihaszna,
Ringyes-rongyos tarisznya.
Kamarában szegen lóg,
Be is szőtte már a pók.
De ha mondom: „Csingiling!
Hókusz-pókusz! rozmaring!
Terülj, terülj, tarisznyám!
Ehetném meg ihatnám!”
Bezzeg kitesz magáért,
Csörgeti a cintányért,
Terül, terül, szaporán,
Van püspöki vacsorám:
Harsa, potyka, szalonna,
Kolozsvári káposzta,
Jérce, kakas, marhasült,
Túrós lepény, mákos kürt,
Egri piros, tavalyi,
Aszú bor is, tokaji,
Alma, körte, szilva, som,
Mennyi, meg sem olvasom.
„No hát, aki jó gyerek,
Vacsorát majd rendelek,
Apját, anyját meghívom.
Levélben majd megírom.”

II.

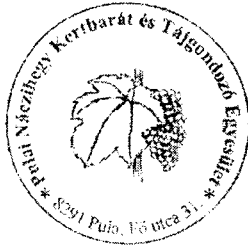
Van nekem egy botocskám,
Éd'sapámról maradt rám.
Öreg, ócska, mogorva,
Kutyafejű botocska.
Ott az ajtó mögött áll,
Örökké csak szundikál.
De ha mondom: „Csingiling!
Hókusz-pókusz, rozmaring!
Rossz a gyerek, botocskám!
Húzzad, húzzad a nótám!”
Bezzeg hallgat a szóra,
Meg is ered a nóta.
Muzsikál a sarokban,
Dankó Pista se jobban.
Gyerek hátán hegedül,
Gyerek járja egyedül.
Nesze, első, második!
Nesze – mondja –, harmadik!
Három a tánc, fiacskám!
Így rendeli a gazdám,
Járjad, járjad, ha mondom,
A többire mi gondom!
„No hát, aki rossz gyerek,
Egy nótát majd rendelek,
Apját, anyját meghívom,
Levélben majd megírom.”

*E mondókát drága édesanyám SZAUER
Jánostól hallotta. Ezúton szeretném közkinccsé
tenni, mivel azóta már nem mondogatják. (JÁGER
Györgyi)*

**A Veszprém Megyei Kertbarát Egyesület
és a Pulai Náczihegy Kertbarát és Tájgondozó
Egyesület (PUNKTE) rendezvényei
(2013)**

Időpont	Esemény és tudnivalók	Helyszín
2013. március 16., 14 óra	Metszési bemutató: tartja Takács Ferenc, kertészmérnök	Szentantalfa, benzinkút
2013. március 30.	Megyei borverseny: nevezési díj: 300 Ft/üveg bor; a borokat egy (1) literes fehér üvegben kell beadni; a náczihegyieknek a nevezési díjat és a minták elszállítását a PUNKTE átvállalja	Pápa-Tapolcafé, Kultúrház
2013. április 27. – május 1.	PUNKTE majális és rendrakás, karbantartás a tálodi parkerdőben	Pula-Tálad
2013. május 4–5.	Agrárexpo	Pápa
2013. május 25., szombat	Megyei kertbarát körök és egyesületek megyei közgyűlése	Pula, kultúrház: a közgyűlés nyilvános
2013. május 21–25.	Pórszombatra megyünk, KOVÁCS Gyula gyümölcsészhez, akinél régi magyar gyümölcsfajták konténerizált oltványait vásárolhatjuk meg	Pórszombat, Zala megye: a távolsága Pulától 120 km; saját kocsikkal megyünk
2013. július 6., szombat, 11 óra	Gyógynövénytúra TAKÁCS Ferencsel	Pápa-Tapolcafé: találkozó a Kultúrháznál
2013. július 19–20.	Kirándulás Temerinbe (Vajdaság, Szerbia)	Illés-napi ünnepség megtekintése: a várható költség húsz (20) euró
2013. július 27., szombat	Náczihegyi ünnep	Pula, Szent Ignác- szobor, és a Náczihegy
2013. szeptember 14–16.	Tökfesztivál	Zalaegerszeg
2013. október 22.	Megyei évadzáró közgyűlés	Zalaegerszeg (minthogy a zalaegerszegi kertbarátok Veszprém megyében tagok)

PULAI NÁCIHEGY KERTBARÁT ÉS TÁJGONDOZÓ EGYESÜLET
8291 PULA, FŐ UTCA 31.
ADÓSZÁM: 1 9 3 8 3 2 8 6 - 1 - 1 9
BANKSZÁMLASZÁM: 7 3 6 0 0 0 8 - 1 8 0 8 1 0 8 4
VESZPRÉM MEGYEI BÍRÓSÁG BEJEGYZTE A 2930. SZÁMON, 2008. 04. 24.

Kedves Tagtársak!

Az alapszabályunk szerinti évi rendes
közgyűlésünket
2013. július 28-án (vasárnap) 15 órai kezdettel
tartjuk Pulán, a **Fischer-pincénél**.

Ha a tagok nem jelennek meg a határozatképességhez szükséges számban, akkor 15 óra 30 perckor azonos tárgykörben újabb közgyűlést hívok össze. A megismételt közgyűlés a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes.

Napirend

A közgyűlés témája az esedékes választás, és a közös ügyeink megbeszélése, megvitatása, eldöntése:

- beszámoló az Egyesület tavalyi közgyűlése óta végzett, és az öt éves tevékenységről;
- az Egyesület új vezetőségének megválasztása: javaslatot tesz a Jelölő Bizottság, majd a Jelölő Bizottság Szavazatszedő- és Számláló Bizottsággá alakul; ezután választás és az eredmények kihirdetése;
- gazdálkodás és a jelenlegi pénzeszközeink;
- a 2013/2014. évi program kialakításához javaslatok meghallgatása és megvitatása;
- a 2013. évi tagdíjak befizetése;
- egyéb, illetve vegyes ügyek.

A közgyűlés nyilvános. Szeretettel várjuk az egyesületi tagokat, az egyesületbe belépni kívánókat, Pula polgárait, és a vendégeiket egyaránt.

Pula, 2013. július 18.

JÁGER István Tamás
elnök

Meghívó

Pula Község Önkormányzata, Német Nemzetiségi Önkormányzata,
valamint a Pulai Náczihegy Kertbarát és Tájégozó Egyesület (PUNKTE)
meghívja Önt és barátait

a 26. Náczihegyi ünnepre, 2013. július 27-ére, szombatira.

9 óra 45 perckor a templomban ünnepi szentmisét tart **PINTÉR Tamás Pius**
plébános atya (a kántor **VÁNTUS Gábor**).

A PIK-esek (Pulai Ifjúsági Klub) szervezésében a **Falumuzeumban július 27-én 14 óra 30 perckor** nyílik a **Művészbekjár(at)ó** című kiállítás, vagyis a helyi és a környékbéli művészek és művészjelöltek alkotásaiból (festők és szobrászok) egy tárlat. Aki nem tud ekkor lemenni, az az Ignác-napi műsor után is megnézheti, sőt a tervek szerint a Művészetek völgye alatt is látogatható lesz.

(16 óra 45 perckor indul a **kisbuszunk a falu elejéről**, nyugdíjasok, mozgáskorlátozottak, fájós lábúak kérésére. Minden utcából fölviszi azon érdeklődőket az ünnepségre, akik a kapu előtt várják a falugondnokot. A helyszínen székeket és padokat biztosítunk az idősebb korosztályok számára. A nézők visszaszállításáról is gondoskodik az önkormányzat.)

17 órakor a **Szent Ignác-szobor erdei színpadán tartjuk az Ignác-napi ünnepséget.**

Az ünnepség a **Himnusz** közös eléneklésével kezdődik.

A megjelenteket köszönti **KERTÉSZ Lajos polgármester.**

A **Csobánc Népdalkör (Tapolca-Diszel)** népdalcsoport ad elő; a művészeti vezetőjük **KÓCS Ida.**

Ünnepi beszédet mond **PÁL Lajos, a VERGA Zrt. termelési vezérigazgató-helyettese.**

GOMBÁS Veronika (Rábacsécsény) népdalcsoport ad elő.

A **gyermekeink és az unokáink műsora:**

- **GETTINGER Leila és GETTINGER Evelin** fuvola- és furulya-bemutatót tartanak;
- **NÉNINGER János** szaval;
- **NÁDOR Luca Julianna** furulyán adja elő Johann Sebastian BACH *Menüett* című művét;
- **MOLNÁR Bálint** szintetizátoron játszik;
- **HEGYI Dávid Zsolt** magyar népdalokat furulyázik.

A hagyományaink folytatásaként egy náczihegyi szőlősgazda locsolja meg a 2012. évjáratú borával a Szent Ignác-szobor lábát.

Az ünnepséget a **Szózat** közös eléneklésével fejezzük be.

(Utána a pincéknél családi tábortűz, borkóstoló és csillagvizsgálás hajnalig. A vendégegyüttes, valamint a föllépőink vendégül látásáról a Fischer-pince gazdái gondoskodnak.)